

Helsingin malli loppuraportti

Valokeilassa Koillinen – TEATTERI TUIKE

1. Hankkeiden toimintamallit

- minkälaisia toimintamalleja hankkeessanne syntyi?
- minkälaiset toimintamallit mielestänne onnistuivat, mitkä epäonnistuivat?
- miten poikkeustila vaikutti toimintaanne?

Teatteri Tuikkeen Valokeilassa Koillinen -hankkeessa syntyneet toimintamallit: Yhteistyö tyttöjen talon kanssa (maahanmuuttajataustaisten tyttöjen ryhmä), kymmenet työpajat alueen kouluissa ja niiden pohjalta toteutetut ääniteokset ja kuunnelmat (mm. Siansaksasta Siltamäkeen ja Tapanilan tarinat -äänikirja), spontaanit taidekohtaamiset (mm. taide-etsivät), yhdessä muiden aluetaitelijoiden kanssa toteutettu Paikallismaisemia -taidefestivaali (ja sinne toteutettu Aistitarha) sekä viimeisenä vuonna yhdessä alueen asukkaiden kanssa toteutettu Aistiteatteri-esitys Aistikahvila.

Koimme monia onnistumisia ja pystyimme toteuttamaan teoksia myös hankalissa olosuhteissa, kuten ääniteokset ja kuunnelmat pahimpaan korona-aikaan. Myös viimeisenä vuonna toteutettu Aistikahvila-esitys oli hyvin onnistunut kokonaisuus ja se poikinee tulevaisuudessa lisää harrastajien kanssa toteutettavaa alueellista aisti/sokkoteatteria.

Poikkeustila vaikutti toimintaan paljon, ihmisten kohtaaminen ja kontaktit jäivät paljon vähemmälle mitä alun perin oli ajateltu. Moni toiminta keskeytyi tai peruuntui, mutta siitä huolimatta pystyimme toimimaan aktiivisesti koko hankkeen ajan. Onnistumiseen meitä auttoi digitaalisten tallenteiden tekemiseen liittyvä osaaminen (ääniteokset ja kuunnelmat).

Toteutimme hankkeessa yhteensä seitsemän erillistä ääniteosta tai kuunnelmasarjaa, joiden materiaali ja/tai tarinat oli koottu alueen asukkailta mm. spontaaneissa kohtaamisissa kaduilla ja erilaisissa taidetyöpajoissa. Näiden teosten ”palauttaminen” tekijöille olisi kuitenkin voitu toteuttaa paremmin. Nyt jäi sellainen olo, että tekijät eivät välttämättä kuulleet valmiita teoksia. Varsinkin lasten ja nuorten ryhmien kanssa olisi ollut mahtavaa päästä kuuntelemaan yhdessä heidän ideoimiaan ja keksimiään tarinoita, mutta valitettavasti se ei ollut pandemian takia mahdollista. Teosten julkaisu digitaalisena tallenteena netissä oli toki tärkeää ja arvokasta, mutta valitettavasti näiden tallenteiden arvo niiden tekijöille jää arvoitukseksi. Luultavasti monikaan tekijöistä ei ole niitä kuunnellut tai kuullut.

2. Hankkeiden vaikutukset alueisiin

- **millä keinoin käynnistitte työskentelyn alueella?**
- **mitkä olivat tärkeimmät yhteistyökumppaninne alueella?**
- **minkälaisia hyötyjä arvioisitte, että hankkeista syntyi alueelle?**
- **minkä neuvon antaisitte ”noviisijalkautujalle”?**

Työ alueella käynnistettiin kartoittamalla alueen toimijoita sekä olemalla yhteydessä heihin. Alussa hyödynnettiin myös aikaisempia kontakteja, joka näkyi käytännössä esimerkiksi siinä että taidetyöpajat kouluissa saatiin käynnistettyä hyvin nopeasti hankkeen alettua.

Tärkeimmät yhteistyökumppanit alueella olivat alueen koulut sekä asukas- ja kaupunginosayhteisöt (mm. Siltamäen nuorisoseura ja Tapanilaseura). Teimme myös yhteistyötä alueen kirjastojen ja Tyttöjen talon kanssa. Kaikkein tärkeintä oli kuitenkin toimia jatkuvassa ja tiivissä yhteistyössä alueen muiden hanketaiteilijoiden kanssa.

Tuikkeen kannalta hankkeen hyötyjä oli alueellisen yhteistyön lisääntyminen sekä Tuikkeen tunnettavuuden lisääminen Koillis-Helsingissä. Onnistuimme laajentamaan omaa toimintakenttää Tapanilan alueen ulkopuolelle. Alueen kannalta merkittävää oli, että pystyimme tarjoamaan lukuisille alueen asukkaille mahdollisuuden osallistua taiteen tekemiseen ja itsensä ilmaisuun omalla asuinalueellaan. Hankkeessa toteutetut toiminnat lisäsivät myös paikallista kulttuuritarjontaa ja tarjosivat ilmaisen taidekokemuksen monelle alueen asukkaalle.

Toivomme että alueen uudet hanketoimijat pystyisivät käyttämään jo luotuja kontakteja ja toteuttamaan tulevana vuosina esim. Paikallismaisemia -taidefestivaalia. Toivomme myös, että Tuike voisi tehdä yhteistyötä uusien hanketoimijoiden kanssa.

3. Hankkeiden vaikutukset kohderyhmään/osallistujiin

- **millainen suhde osallistujilla oli edustamaanne taidelajiin hankkeen alussa? muuttuiko suhde hankkeen aikana?**
- **onko osallistujilta kerätty palautetta? Jos kyllä, mitkä olivat keskeiset huomiot osallistumiskokemuksesta?**

Tuikkeen järjestämiin taidetyöpajoihin osallistui satoja lapsia ja nuoria, jotka suhtautuivat innokkaasti teatteriin ja taiteen tekemiseen. Myös lukuisat aikuiset osallistujat lähtivät rohkeasti ja ennakkoluulottomasti mukaan toimintaan. Lisäksi satunnaiset kohtaamiset alueen asukkaiden kanssa osoittivat, että ihmiset ovat taidekeskustelun lisäksi valmiita

heittäytymään spontaanisti myös taiteen tekijöiksi ja kokijoina.

Viimeisenä vuonna keräsimme palautetta Aistiteatteriproduktioon (Aistikahvila) osallistuneilta. Palaute oli kiittävää ja ehkä tärkeimpänä yksittäisenä kommenttina usealta osallistujalta oli se, että hankkeen kautta sai oman äänen kuuluviin ja sitä kautta tuli nähtyä ja kuulla. Aistikahvila-esitys sai myös paljon positiivista palautetta sen kokeneelta yleisöltä. Esitys oli monen kokijan mielestä voimakas ja kokonaisvaltainen elämys, joka tarjosi kohottavan hetken ja vei mukanaan pienelle matkalle pois arjen keskeltä. Perinteiseen teatteriproduktioon verrattuna Aistikahvila oli kokonaisvaltaisempi ja syvällisempi prosessi ja tämä johtui todennäköisesti projektin yhteisöllisestä lähtökohdasta ja luonteesta.

4. Vaikutukset omaan taiteenalaan ja organisaatioon

- **ovatko hankkeet mahdollisesti muuttaneet käsityksiänne omasta taiteenalasta ja taiteen tekemisestä?**
- **miten jalkautuminen alueelle on vaikuttanut omaan organisaatioon ja mahdollisesti sen käsitykseen ”yleisötyöstä”?**

Hanke ei varsinaisesti muuttanut käsitystä taiteenalasta vaan ennemminkin se vahvisti jo olemassa olevaa halua tehdä perinteisen teatterin rinnalla myös yhteisötaidetta ja luoda sekä vahvistaa yleisötyön malleja ja olla sitä kautta monipuolisempi toimija alueella.

Hankkeen kautta tuli näkyväksi jalkautumisen mahdollisuudet. Kaikki mukana olleet Tuikelaiset kokivat jalkautuvan työn hyödylliseksi ja merkittäväksi tavaksi toimia alueella. Halu ja innostus jalkautuvan yhteisötaiteen tekemiseen kasvoi hankkeessa mukana olleilla. Jalkautuminen auttoi myös näkemään alueen ja sen erityispiirteet uudella tavalla. Yleisesti ottaen voi sanoa, että aktiivinen jalkautuminen luo tiiviimmän ja merkittävämmän suhteen omaan ympäristöön ja yhteisöön.

Hankkeen kautta on löytynyt kymmeniä uusia ihmisiä, jotka haluavat olla osa Tuikkeen toimintaa niin kokijana (yleisönä), kuin myös aktiivisena toimijana (esim. harrastajana Tuikkeen ilmaisukoulussa). Laajemmin ajateltuna tärkeämpää kuitenkin on, että yhteisötaiteen kaltainen toiminta vahvistaa yksilön omaa toimijuutta, tukee rohkeita taiteellisia avauksia sekä luo alueelle taidetyön kautta monipuolista kulttuurista elinvoimaa.

5. Määrälliset mittarit

- **keräsittekö osallistuja – ja tapahtumien määrällisiä tietoja? jos kyllä, liittäkää tähän lukuja**

Tässä pääpiirteittäin Tuikkeen toimintojen osallistujamääriä kaikilta kolmelta vuodelta.

Vuosi 2019

- Kymmeniä taidetyöpajoja mm. Tapanilan ja Suutarilan alalakoulut, Siltamäen peruskoulu ja medialukio. Osallistujia **200-300 lasta ja nuorta**
- Taiteiden yön runotunneli noin **50 osallistujaa**
- Tyttöjen talon maahanmuuttajaryhmä (jatkui vuodelle 2020): **8 osallistujaa**

Vuosi 2020

- Taide-etsivät **noin 50 osallistujaa/kohtaamista**
- Paikallismaisemia 2020: Aistitarha **n. 100 kävijää**
- Kekrinajan Aistitarha **n. 80 kävijää**

Vuosi 2021

- Aistiteatteriesitys Aistikahvila (maalis-syyskuu) **osallistujia 8**. Esitykset syyskuu (yht. 7 esitystä) **Yleisömäärä 133/hlöä**
- Paikallismaisemia 2021 **noin 60 osallistujaa**

Lisäksi hankkeessa toteutetut kuunnelmat ja ääniteokset ovat keränneet verkossa muutamia satoja kuuntelukertoja.

6. Lopuksi

- **mitkä ovat olleet mielestänne hankkeen keskeisimmät opit?**
- **entä hankkeen keskeiset onnistumiset? ja hankkeen keskeiset haasteet?**

Yhteisötaiteen toteuttaminen pandemian aikana on ollut haastavaa ja onkin ollut ikävä huomata miten haavottuvaista vuorovaikutteinen ja osallistava taidetyö on pandemian keskellä. Yhteisötaiteen keskiössä on suora ja konkreettinen kontakti yhteisön ja sen ihmisten kanssa, eikä siihen voida päästä etänä tai digitaalisten alustojen kautta.

Pandemiasta huolimatta koimme monia onnistumisia hankkeessa. Yhtenä onnistumisena voi pitää neljän taidetoimijan yhteistyötä ja yhteistyössä vuosina 2020 ja 2021 toteutettua Paikallismaisemia -festivaalia, jolle toivomme myös jatkoa tulevaisuudessa. Myös viimeisenä vuonna toteutettu aistiteatteriproduktio Aistikahvila oli hyvin onnistunut hanke ja

tarjosi vajaalle kymmenelle osallistujalle kokonaisvaltaisen kokemuksen alueellisen taidetyön tekemisestä. Myös esityksen saama yleisöpalautte oli positiivista ja tuki osaltaan onnistumista. Kokonaisuudessa tärkein onnistuminen oli kuitenkin se, että pystyimme toimimaan koko hankkeen ajan aktiivisesti pandemiasta huolimatta.